

Vergaderjaar 2022–2023

30 821

Nationale Veiligheid

Nr. 165

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2022

Een veelheid aan dreigingen kunnen onze nationale veiligheid schaden, ook tegelijkertijd. De oorlog in Oekraïne laat dit zien: militaire en hybride dreiging, oplopende geopolitieke spanningen, dreiging voor vitale processen (energie) en cyber- en economische dreigingen komen hier samen. Door technologische ontwikkelingen wordt deze verwevenheid van dreigingen alleen maar groter. Kortom: onze nationale veiligheid is niet vanzelfsprekend.

De Rijksbrede Risicoanalyse die u hierbij ontvangt geeft een overzicht van uiteenlopende dreigingen die de nationale veiligheid van het Koninkrijk der Nederlanden kan aantasten. Er is een relatief grote kans dat er komende jaren gebeurtenissen optreden die de nationale veiligheid raken, blijkt uit de analyse. De veelheid en verwevenheid van dreigingen toont het belang van een Rijksbrede Veiligheidsstrategie (RbVs) waarin de strategische koers voor het beschermen van de nationale veiligheid wordt bepaald en waar nu aan wordt gewerkt.

De Rijksbrede Risicoanalyse

De Rijksbrede Risicoanalyse is opgesteld door het Analistennetwerk Nationale Veiligheid en is een belangrijke basis voor de ontwikkeling van de RbVs. Het Analistennetwerk is een multidisciplinair kennisnetwerk dat in opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) sinds 2011 uiteenlopende analyses maakt over risico's voor de nationale veiligheid. Deze analyses stellen ons in staat om nog scherper zicht te krijgen op het bredere palet aan risico's voor de nationale veiligheid, ook op de lange termijn. Het Analistennetwerk bestaat uit een vaste kern van zeven organisaties: de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, Instituut Clingendael, de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, het RIVM, de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO), SEO Economisch Onderzoek en het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

In de Rijksbrede Risicoanalyse is een groot aantal dreigingen en bijbehorende risico's geïdentificeerd, van cyber- en economische dreigingen tot klimaat- en natuurrampen en infectieziekten. Hierbij is aan de hand van concrete scenario's gekeken naar waarschijnlijkheid en impact op de zes veiligheidsbelangen: territoriale veiligheid, fysieke veiligheid, economische veiligheid, ecologische veiligheid, sociale en politieke stabiliteit en internationale rechtsorde en stabiliteit. De oorlog in Oekraïne, orkaan Irma, de COVID-19 pandemie en de grootschalige overstromingen in Limburg in de zomer van 2021 laten zien dat dreigingen helaas ook werkelijkheid kunnen worden.

Strategische koers voor onze veiligheid

De Rijksbrede Risicoanalyse en actuele ontwikkelingen in het dreigingslandschap tonen het belang om ons weerbaarder te maken. We moeten de schokbestendigheid en het herstelvermogen van onze samenleving vergroten. Daarom werkt het kabinet aan een Rijksbrede Veiligheidsstrategie (RbVs). De Rijksbrede Risicoanalyse vormt, samen met bekende analyses zoals het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, het Cybersecuritybeeld Nederland en het Dreigingsbeeld Statelijke Actoren, belangrijke inbreng voor de RbVs. Daarnaast wordt door het Analistennetwerk nog een aanvullende analyse opgesteld die specifiek ingaat op de impact van de oorlog in Oekraïne op de nationale veiligheid.

De RbVs zet de strategische koers uit voor de komende zes jaar om het Nederlandse koninkrijk weerbaarder te maken tegen en voor te bereiden op het brede palet aan risico's (*security* en *safety*) voor de nationale veiligheid. De complexiteit en verbondenheid van de dreigingen voor de nationale veiligheid vragen om zo'n integrale strategie bovenop wat het kabinet dagelijks doet om problemen op te lossen. Zo zijn de binnenlandse en buitenlandse veiligheid integraal onderdeel van de RbVs.¹ Deze strategie is vervolgens de paraplu voor domeinspecifieke strategieën van de verschillende departementen, maar ook voor de integrale crisisvoorbereiding via de meerjarige landelijke Agenda Crisisbeheersing die eind dit jaar wordt vastgesteld.

In breed verband wordt intensief samengewerkt om de RbVs te realiseren, onder coördinatie van NCTV. Naast vele Ministeries waaronder Buitenlandse Zaken en Defensie, zijn ook de veiligheidsregio's en het Caribisch deel van het Koninkrijk nauw betrokken. Naar verwachting is de RbVs in het eerste kwartaal 2023 gereed en wordt deze dan aan uw Kamer gezonden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

¹ Het WRR rapport «Veiligheid in een wereld van verbindingen» uit 2017 beveelt aan om de verbinding tussen intern (binnenlands) en extern (buitenlands) veiligheidsbeleid te versterken en de nationale en internationale veiligheidsstrategie samen te voegen. Daarom voegt de RbVs de huidige Geïntegreerde Buitenland- en Veiligheidsstrategie uit 2018 en de Nationale Veiligheid Strategie uit 2019 samen.